Highlight from DVB Biz Debate’s level playing field show

2 September 2017

How to create level playing field in the economy?

==

ဦးကျော်မျိုးထွန်း (ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအကြံပေး)

ဦးတင်သန်းဦး (ဥပဒေပညာရှင်)

ဦးအောင်ချိန်ဘွား (စီးပွားရေးဆောင်းပါးရှင်)

ဦးခင်စိုး (ဥက္ကဋ္ဌ၊မြန်မာနိုင်ငံဆီစက်ပိုင်ရှင်များအသင်း)

==

“ကျနော်တို့ဆီမှာလုပ်ငန်းရှင်အများစုက အရင်အစိုးရနဲ့ နွယ်ပြီး လုပ်ခဲ့တဲ့သူတွေက အကြီး
အကြီးကြီးတွေ ရှိနေတုံးဘဲပေါ့နော်။အဲ့တော့အဓိကက အစိုးရက သူတို့ကို တိုင်းပြည်အ
တိုင်းပြည်အတွက်ကောင်းအောင် ဘယ်လို အသုံးချ
အသုံးချမလဲ။တဖက်ကလည်း အသေးစားနဲ့အလတ်စားလုပ်ငန်းတွေဖွံ့ဖြိုးလာအောင်လုပ်ဖို့ကလည်း
ကလည်း လိုပါတယ်” ဦးကျော်မျိုးထွန်း(ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအကြံပေး)

“တန်းတူယှဉ်ပြိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးဟာ ပြဌာန်းဥပဒေကနေ လာတယ်။ဘယ်ကလာလဲ နိုင်ငံတော
နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆီကနေ လာတယ်။အခြေ
လာတယ်။အခြေခံဥပဒေမှာ တန်းတူယှဉ်ပြိုင်ခွင့်တွေရှိမယ်။ ပုဒ်မ
ပုဒ်မတွေပြဌာန်းထားတယ်။ဒါပေမယ့် ဘယ်သူမှမလုပ်ခဲ့ကြဘူး” ဦးတင်သန်းဦး(ဥပဒေပညာရှင်)

“ECO system ဆိုတာ
ဥပဒေအောက်မှာအားလုံးနေရမယ်။အစိုးရကကော လုပ်ငန်းရှင်ကကော ဒီဥ ဒီဥပဒေအောက်မှာရှိရမ
ယ်။တကယ်ဘဲ ဒီဥပဒေအောက်မှာ လိုက်နာမယ်၊နေမယ်ဆိုရင် level playing field ပေါ့နော် တန်

တန်းတူဖြစ်လာမယ်။ဒီတော့ level playing field ဖြစ်လာဖို့က ဥပဒေတွေခိုင်မာဖို့လိုပါ တယ်”
ဦးကျော်မျိုးထွန်း(ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအကြံပေး)

“တိုင်းပြည်ကိုအုပ်ချုပ်တဲ့ခေါင်းဆောင်က ၂၁ရာစု
၂၁ရာစုစဉ်းစားရမယ်။စီးပွားရေးနောက်ခံနဲ့အုပ်ချုပ်မှာလား၊
တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးဖို့၊ လူတွေကောင်းစားဖို့။ ဒါမှမဟုတ်ရင် လက်နက်နောက်ခံနဲ့ သွားမှာလား။ လက်နက်
လက်နက် နောက်ခံနဲ့ တစ်ပါတီစနစ်တွေ။ ဥ ဥပမာ-
မြောက်ကိုရီးယားပေါ့။ ဒီဖက်မှာဆိုရင် စီးပွားရေးနောက်ခံနဲ့ အမေရိ
အမေရိကန်၊ဗြိတိန်နိုင်ငံတွေရှိကြတယ်။ဒါကြောင့် နောက်ခံအင်အားတစ်ခုခုတော့လိုတယ်”
ဦးတင်သန်းဦး(ဥပဒေပညာရှင်)

“ခရိုနီရဲ့အစက နိုင်ငံရေးက စတာနော်။အုပ်ချုပ်ရေးက စတာပါ။နိုင်ငံရေးမှာ ကိုယ့်ယောက်ဖ
ကိုယ့်ယောက်ဖတွေ၊ ကိုယ့်သမက်တွေကိုထည့်ထားလို့ရှိရင် ဒါခရိုနီဘဲ။ဒီမှာလည်း ဝန်ကြီး
ဝန်ကြီးတွေကို ကိုယ့်အဖွဲ့အစည်း ကလူတွေဘဲခန့်တယ်။ပြီးတော့ ခရိုနီတွေက စီးပွား
စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးတွေချည်းဘဲ လုပ်တာမဟုတ်ပါ ဘူး။ သေးသေး
သေးသေးလေးတွေကိုလည်း ပေးလုပ်ထားတာရှိပါတယ်။နောက်တချက်က ဥပဒေနဲ့ပ
ဥပဒေနဲ့ပတ်သတ် လို့ ဘယ်ဥပဒေဘဲဖြစ်ဖြစ် ထုတ်ထားပြီးလို့ရှိရင် Rule of Law မရှိလို့ရှိရင် ဘာ
ဘာမျှအဓိပါယ်မရှိပါဘူး” ဦးအောင်ချိန်ဘွား(စီးပွားရေးဆောင်းပါးရှင်)

“ကျနော်တို့ SME တွေထုတ်လုပ်နိုင်မှုစွမ်းအားက ပြည်ပက
ပြည်ပက တင်သွင်းလာတဲ့လူတွေရဲ့အားကို မခုခံနိုင်ဘူး။သူတို့ကလည်း ဝင်လာတဲ့အခါမှာ စည်းနဲ့
စည်းနဲ့ကမ်းနဲ့စနစ်တကျဝင်လာတာလား၊ ဒါမှမဟုတ် စည်းမရှိ ကမ်းမရှိ ဝင်လာတာလား အဲ့ဒါပြ
အဲ့ဒါပြန်စစ်ဆေးရမယ်။အဲ့တော့ ကျ
ကျနော်ပြောချင်တာက ဘောလုံး ပွဲတောင်မှ စည်းကမ်းရှိတယ်။အခုကျနော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့စီးပွား
င်ငံရဲ့စီးပွားရေးမှာ ဘောလုံးပွဲလောက်တောင် စည်းကမ်
စည်းကမ်းမရှိဘူး။ဒါကြောင့် ကုန်သွယ်ရေးလိုငွေတွေပြနေတယ်ဆိုတာ ပြည်တွင်းစ
ပြည်တွင်းစက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်တွေ စည်းနဲ့ကမ်းနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းမရှိလို့၊ ပြည်ပကစည်းမဲ့က
ပြည်ပကစည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ဝင်ခွင့်တွေရနေလို့ ဆုံးရှုံးမှုတွေများနေတယ်”
ဦးခင်စိုး(ဥက္ကဌ၊မြန်မာနိုင်ငံဆီစက်ပိုင်ရှင်များအသင်း)

"တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်တယ်ဆိုတာကလည်း လုပ်ငန်းတစ်ခုကို စီမံ
စီမံအုပ်ချုပ်ရသလိုဘဲ။ငွေဝင်မယ်၊ငွေသုံး မယ်။ဝင်တဲ့ငွေကို ဘယ်လော
ဘယ်လောက်ဝင်တယ်၊မလောက်ဘူး။ဘယ်လောက်ကိုချေးမယ်။ဒီမှာဘာတွေကို သုံးမ သုံးမယ်။အဲ့ဒ
ီကနေသုံးလိုက်တိုင်း လုပ်ငန်းတွေဘယ်လောက်ရအောင်၊ SME တွေဘယ်လောက်ရ အောင်ဆိုပြီး ဒီ့အ
ဒီ့အတွက် plan လိုတယ်။အဲ့ဒီ plan က economic policy ဘဲ"
ဦးကျော်မျိုးထွန်း (ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအကြံပေး)

"ကျနော်တို့ဆီမှာ Economic policy ကတော့ရှိပါတယ်။policy maker တစ်ယောက်က ရေးဆွဲပြီး ချပြ
ချပြဖို့ဘဲ တာဝန်ရှိပါတယ်။ပြီးတော့ ဒီပေါ်လစီကို ဘယ်လိုဝိုင်းလုပ်ကြမလဲ။တခါတလေမှာ အစိုးရက
policy maker နဲ့ဆန့်ကျင်ပြီး လုပ်လိုက်တဲ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလို့ အခေ
အကြောင်းပြချက်ကကော မှန်သလား ပေ့ါနော်" ဦးတင်သန်းဦး(ဥပဒေပညာရှင်)

"တင်ဒါဥပဒေကတော့ ကျနော်တို့ဆီမှာ နဂိုကတည်းက ရှိ
ရှိပြီးသားပါ။ဒါပေမယ့်ကျနော်တို့လက်ခံသုံး စွဲတဲ့အ
စွဲတဲ့အခါမှာ နည်းလမ်းလွဲမှားပြီးသုံးစွဲတဲ့အတွက် တင်ဒါပြဿနာက ဒီကနေ့
ဒီကနေ့အထိရှိနေတာပါ။အခု လ
လက်ရှိအစိုးရလက်ထက်မှာလည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုစနစ်တွေလုပ်မယ်လို့ပြောထားပေမယ့် အဲ့ဒါ တွေအ
အဲ့ဒါ တွေအလုပ် လုပ်မလုပ်ဆိုတာကိုတော့ ကျနော်တို့စောင့်ကြည့်ရပါအုံးမယ်" ဦးတင်သန်းဦး (
(ဥပဒေပညာရှင်)

"တင်ဒါခေါ်တာက ချိတ်ပိတ်စာအိပ်နဲ့လာရမယ်။အဲ့ဒီစာအိတ်ကို တ
တင်ဒါကော်မတီတွေကလူတွေ တစ်ယောက်မကျန်လက်မှတ်ထိုးရမယ်။ဖွင့်လိုက်မယ်၊စာရွက်တိုင်းပေါ်
မှာလက်မှတ်ထိုးရမယ်။ လူအားလုံးရှေ့မှာဖွင့်ရမယ်။အဲ့ဒီလုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေကို မလိုက်နာ
မလိုက်နာဘဲနဲ့ တင်ဒါခိုးရိုက်လိုက်တာ မျိုးတွေရှိတယ်။ဒါကြောင့် check and balance
တွေလုပ်ဖို့အရေးကြီးပါတယ်" ဦးအောင်ချိန်ဘွား (စီးပွားရေးဆောင်းပါးရှင်)

"လာဘ်စားမှုက လူလူချင်းတွေ့ရင် ငါ့ကို ဒါ
ဒါလေးပေးဆိုပြီးတော့။အဲ့တာမျိုးမဖြစ်အောင် လူလူချင်း မတွေ့နိုင်အောင် E Government
စနစ်လိုတယ်။ဒါတွေ အကုန်လုံးကို အီလ
အီလက်ထရောနစ်နဲ့တင်၊ ကြားထဲမှာ
လူချင်းလည်းမတွေ့ရတော့ဘူး။တတ်နိုင်သလောက် လူချင်းမတွေ့အောင်လုပ်ထားနိုင်ရင် လာဘ်စား
လာဘ်စား မှုကလျော့လာလိမ့်မယ်" ဦးကျော်မျိုးထွန်း(ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအကြံပေး)

"Level playing ဆိုတာဘယ်သူ့အတွက်လဲ ကျနော်မေးချင်တယ်။ကျနော်တို့ပြည်တွင်း SME အတွက်
level playing မဟုတ်ဘူး။ သူတို့က စားအုန်းဆီ အ
အလျှံအပယ်ထုတ်လုပ်ပြီး ပြ
ပြည်တွင်းဈေးကွက်ကို လာပြီးယှဉ်ပြိုင်နေတယ်။ပြည်တွင်းမှာ အလျှံအပယ်ထုတ်လုပ်မှုကမရှိဘူး။ဒါဆို
ဘူး။ဒါဆိုရင် level playing လို့ ဘယ်လိုပြောလို့ရမလဲ။သူတို့သွင်းနေတာ ဘယ်သူ့အတွက် level
playing လဲ" ဦးခင်စိုး(ဥက္ကဌ၊ မြန်မာနိုင်ငံဆီစက်ပိုင်ရှင်များအသင်း)

ပရိသတ်- ဦးနိုင်ဥသာ ((ကျနော့်အမြင်ပြောရရင်တော့ အမြတ်ခွန်တို့ ဝင်ငွေခွ
ဝင်ငွေခွန်တို့ကို ပြတ်ပြတ်သား သားကောက်ပြီးတော့ အဲ့ဒီ့ရတဲ့အရင်းအမြစ်နဲ့ လုပ်ငန်
လုပ်ငန်းငယ်တွေကိုအားပေးရမယ်။ဘာလို့လဲဆိုတော့ သိပ်ကွာသွားလို့ရှိရင် မြင့်တဲ့သူမှာလဲ အွန္တရာ
လဲ အွန္တရာယ်ကြီးမားတယ်။တိုင်းပြည်မှာလဲ အွန္တရာယ်ကြီးမား တယ်))

ပရိသတ်- ဦးတင်မောင်ဦး ((ကျနော်တို့နိုင်ငံရဲ့ဖြတ်သန်းလာတဲ့စီးပွားရေးက ကုန်ထု
ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းကို အားပေးခဲ့တဲ့နိုင်ငံမဟုတ်ဘူး။ကျနော်တို့နိုင်ငံရဲ့စီးပွားရေးဟာ မီးစိမ်း၊
မီးစိမ်း၊မီးနီ ၂ခုနဲ့လုပ်စားတဲ့စီးပွားရေး ဘဲ
ဘဲ။ဘယ်အချိန်ပါမစ်ဖွင့်မယ်ဆိုတာသိတယ်။ဘယ်အချိန်ပါမစ်ပိတ်မယ်ဆိုတာသိတယ်။ဒီအပေါ်မှာ မှု
တည်ပြီးတော့လုပ်တာ))

အဆုံးသတ်